

III

(Akty przyjęte na mocy Traktatu UE)

AKTY PRZYJĘTE NA MOCY TYTUŁU V TRAKTATU UE

DECYZJA RAMOWA RADY 2008/841/WSiSW

z dnia 24 października 2008 r.

w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29, art. 31 ust. 1 lit. e) i art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem programu haskiego jest zwiększenie wspólnego potencjału Unii i jej państw członkowskich, aby między innymi lepiej zwalczać przestępczość zorganizowaną o zasięgu ponadnarodowym. Cel ten powinien być realizowany w szczególności poprzez zbliżenie ustawodawstw. Potrzebna jest ściślejsza współpraca między państwami członkowskimi Unii Europejskiej w celu zwalczania niebezpieczeństw związanych z organizacjami przestępczymi i ich rozprzestrzeniania się oraz w celu skutecznego odpowiadania na oczekiwania obywateli i zaspokajania potrzeb państw członkowskich. W tym względzie pkt 14 konkluzji Rady Europejskiej z Brukseli z dnia 4 i 5 listopada 2004 r. stwierdza, że obywatele Europy oczekują od Unii Europejskiej, by przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania podstawowych wolności i praw przyjęła bardziej skuteczne, wspólne podejście do problemów ponadnarodowych, takich jak przestępczość zorganizowana.
- (2) W swoim komunikacie z dnia 29 marca 2004 r. w sprawie środków, jakie należy podjąć w dziedzinie zwalczania terroryzmu i innych niebezpiecznych form przestępczości, Komisja uznała, że środki zwalczania przestępczości zorganizowanej w Unii Europejskiej wymagają wzmocnienia i zapowiedziała sporządzenie decyzji ramowej mającej zastąpić wspólne działanie 1998/733/WSiSW z dnia 21 grudnia 1998 r.

w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w państwach członkowskich Unii Europejskiej ⁽²⁾.

- (3) W pkt 3.3.2 programu haskiego stwierdza się, że zbliżenie prawa karnego materialnego służy ułatwieniu wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych oraz współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych i dotyczy obszarów szczególnie poważnych przestępstw o wymiarze transgranicznym oraz że obszary przestępczości wyraźnie wymienione w traktatach powinny być potraktowane priorytetowo. Definicja przestępstw związanych z udziałem w organizacji przestępczej powinna więc być zbliżona we wszystkich państwach członkowskich. W związku z tym niniejsza decyzja ramowa powinna obejmować przestępstwa, które są zazwyczaj popełniane w ramach udziału w organizacji przestępczej. Ponadto powinna ona przewidywać nakładanie sankcji, odpowiadających powadze tych przestępstw, w stosunku do osób fizycznych i prawnych, które popełniły te przestępstwa lub są odpowiedzialne za ich popełnienie.
- (4) Zobowiązania wynikające z art. 2 lit. a) nie powinny stanowić uszczerbku dla swobody państw członkowskich w klasyfikowaniu innych grup osób jako organizacji przestępczych, na przykład grup, których celem nie jest zysk finansowy lub inny zysk materialny.
- (5) Zobowiązania wynikające z art. 2 lit. a) nie powinny stanowić uszczerbku dla swobody państw członkowskich w interpretowaniu pojęcia „działalność przestępcza” jako oznaczającego popełnianie czynów.

- (6) Unia Europejska powinna oprzeć się na znaczącej pracy, wykonanej przez organizacje międzynarodowe, w szczególności na Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej („konwencja z Palermo”), która została zawarta, w imieniu Wspólnoty Europejskiej, decyzją Rady 2004/579/WE ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Opinia wydana w wyniku nieobowiązkowych konsultacji (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. L 351 z 29.12.1998, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 69.

- (7) W związku z tym, że cele niniejszej decyzji ramowej nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, mogą natomiast, ze względu na skalę działania, być osiągnięte w lepszy sposób na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodne z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastosowaną zgodnie z art. 2 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (8) Niniejsza decyzja ramowa przestrzega praw podstawowych i zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności w jej art. 6 i 49. Żaden z przepisów niniejszej decyzji ramowej nie zmierza do zmniejszenia lub ograniczenia przepisów krajowych dotyczących podstawowych praw lub wolności, takich jak prawo do sprawiedliwego procesu sądowego, prawo do strajku, wolność zgromadzeń, zrzeszania się, prasy lub wypowiedzi, w tym prawo do tworzenia i do przyłączania się do związków zawodowych w obronie swoich interesów oraz związane z nim prawo do manifestacji.
- (9) Wspólne działanie 1998/733/WSiSW powinno zatem zostać uchylone,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej decyzji ramowej:

- 1) „organizacja przestępcza” oznacza zorganizowaną grupę, istniejącą przez pewien czas, składającą się z więcej niż dwóch osób, działających wspólnie w celu popełnienia przestępstw, których maksymalne zagrożenie karą przekracza co najmniej cztery lata pozbawienia wolności lub aresztu lub które podlegają surowszej karze, w celu osiągnięcia, bezpośrednio lub pośrednio, korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej;
- 2) „zorganizowana grupa” oznacza grupę, która nie jest przypadkowo utworzona w celu natychmiastowego popełnienia przestępstwa ani której członkowie nie muszą mieć formalnie określonych ról, w której nie musi istnieć ciągłość członkostwa ani rozwinięta struktura.

Artykuł 2

Przestępstwa związane z udziałem w organizacji przestępczej

Każde państwo członkowskie przyjmuje środki niezbędne do zapewnienia, że następujące jedno lub oba rodzaje zachowań związanych z organizacją przestępczą są uznane za przestępstwa:

- a) zachowanie każdej osoby, która, w sposób zamierzony i mając świadomość celu i ogólnej działalności organizacji przestępczej lub zamiaru popełnienia przez nią danych przestępstw, aktywnie bierze udział w działalności przestępczej organizacji, w tym w dostarczaniu informacji lub środków materialnych, rekrutacji nowych członków oraz wszelkich formach finansowania jej działalności, ze świadomością, że udział taki przyczyni się do realizacji działalności przestępczej organizacji;
- b) zachowanie każdej osoby polegające na ustaleniu z jedną lub większą liczbą osób, że należy wykonać pewne działanie, którego wykonanie oznaczałoby popełnienie przestępstw, o których mowa w art. 1, nawet jeśli osoba ta nie bierze udziału w faktycznej realizacji działania.

Artykuł 3

Sankcje

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że:
  - a) przestępstwo, o którym mowa w art. 2 lit. a), którego maksymalne zagrożenie karą pozbawienia wolności wynosi przynajmniej między dwa a pięć lat; lub
  - b) przestępstwo, o którym mowa w art. 2 lit. b), którego maksymalne zagrożenie karą pozbawienia wolności jest takie samo jak przestępstwa, w celu popełnienia którego zawieszono porozumienie lub którego maksymalne zagrożenie karą pozbawienia wolności wynosi przynajmniej między dwa a pięć lat.
2. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że przestępstwa, o których mowa w art. 2, określone przez dane państwo członkowskie, zostały popełnione w ramach udziału w organizacji przestępczej, mógł być uznawany za okoliczność obciążającą.

Artykuł 4

Okoliczności szczególne

Każde państwo członkowskie może przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, że sankcje, o których mowa w art. 3, mogą być zmniejszane lub że sprawca przestępstwa może zostać zwolniony z sankcji, jeśli, na przykład:

- a) rezygnuje z działalności przestępczej; oraz
- b) dostarcza organom administracyjnym i sądowym informacji, których uzyskanie przez wymienione organy w inny sposób byłoby niemożliwe, a które są pomocne przy:
  - (i) zapobieganiu, usuwaniu lub łagodzeniu skutków przestępstwa;
  - (ii) identyfikacji lub postawieniu przed sądem innych sprawców przestępstwa;
  - (iii) znalezieniu dowodów;

- (iv) pozbawianiu organizacji przestępczej nielegalnych dochodów lub zysków z jej działalności przestępczej; lub
- (v) zapobieganiu popełnieniu dalszych przestępstw, o których mowa w art. 2.

Artykuł 5

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne mogą być uznawane za odpowiedzialne za wszelkie przestępstwa, o których mowa w art. 2, popełniane na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę, działającą indywidualnie albo jako część organu osoby prawnej, i zajmującą kierownicze stanowisko w strukturze osoby prawnej, na jednej z następujących podstaw:

- a) uprawnienia do reprezentowania osoby prawnej;
- b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej; lub
- c) uprawnienia do sprawowania kontroli w ramach osoby prawnej.

2. Państwa członkowskie przyjmują także niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne mogą ponosić odpowiedzialność w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie przez osobę jej podwładną któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 2, na korzyść tej osoby prawnej.

3. Odpowiedzialność osób prawnych na podstawie ust. 1 i 2 pozostaje bez uszczerbku dla postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami lub pomocnikami i podżegaczami w przypadku któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 2.

4. Do celów niniejszej decyzji ramowej „osoba prawna” oznacza wszelkie podmioty posiadające osobowość prawną zgodnie z właściwym prawem, z wyjątkiem organów państwowych lub organów publicznych wykonujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 6

Sankcje dla osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoba prawna uznana za odpowiedzialną na podstawie art. 5 ust. 1 podlega skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom obejmującym kary kryminalne i niekryminalne oraz mogącym obejmować inne sankcje, na przykład:

- a) wyłączenie z uprawnienia do przywilejów lub pomocy publicznej;

- b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;
- c) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
- d) sądowy nakaz likwidacji;
- e) czasowe lub stałe zamknięcie przedsiębiorstw wykorzystanych w celu popełnienia przestępstwa.

2. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoba prawna uznana za odpowiedzialną zgodnie z art. 5 ust. 2 podlega sankcjom lub środkom, które są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 7

Jurysdykcja i koordynowanie ścigania

1. Każde państwo członkowskie zapewnia, że jego jurysdykcja obejmuje przynajmniej sprawy, w których przestępstwa, o których mowa w art. 2, zostały popełnione:

- a) w całości lub części na jego terytorium, bez względu na miejsce, w którym organizacja przestępcza ma swoją siedzibę lub prowadzi działalność przestępczą;
- b) przez jednego z jego obywateli; lub
- c) na korzyść osoby prawnej ustanowionej na terytorium tego państwa członkowskiego.

Państwo członkowskie może zdecydować, że nie zastosuje lub zastosuje jedynie w szczególnych przypadkach lub okolicznościach zasady jurysdykcji określone w lit. b) i c), w przypadku gdy przestępstwa, o których mowa w art. 2, zostały popełnione poza jego terytorium.

2. Jeżeli przestępstwo, o którym mowa w art. 2, podlega jurysdykcji więcej niż jednego państwa członkowskiego i jeżeli którekolwiek z tych państw może zgodnie ze swoim prawem krajowym wsząć postępowanie na podstawie tego samego stanu faktycznego, zainteresowane państwa członkowskie współpracują w celu podjęcia decyzji, które z nich będzie ścigać sprawców przestępstwa, mając na celu, w miarę możliwości, skoncentrowanie postępowania w jednym państwie członkowskim. W tym celu państwa członkowskie mogą zwrócić się do Eurojustu lub jakiegokolwiek innego organu lub skorzystać z mechanizmu ustanowionego w ramach Unii Europejskiej w celu ułatwienia współpracy między ich organami sądowymi i koordynacji ich działań. Następujące czynniki uwzględnia się w szczególnie sposób:

- a) państwo członkowskie, na terytorium którego popełniono dane przestępstwa;
- b) państwo członkowskie, którego obywatelem jest sprawca lub w którym on przebywa;

- c) państwo członkowskie, z którego pochodzą ofiary;
- d) państwo członkowskie, na terytorium którego znaleziono sprawcę.

3. Państwo członkowskie, które na podstawie swojego prawa nie dokonuje jeszcze ekstradycji lub przekazania swoich obywateli, przyjmuje niezbędne środki w celu ustanowienia jurysdykcji nad oraz, tam gdzie jest to odpowiednie, ścigania przestępstwa, o którym mowa w art. 2, jeżeli zostało ono popełnione przez jednego z jego obywateli poza terytorium tego państwa członkowskiego.

4. Niniejszy artykuł nie wyklucza sprawowania jurysdykcji w sprawach karnych, zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich.

Artykuł 8

Brak warunku wniesienia przez ofiarę oświadczenia lub oskarżenia

Państwa członkowskie zapewniają, aby dochodzenia i ściganie przestępstw, o których mowa w art. 2, nie zależały od oświadczenia lub oskarżenia wniesionego przez osobę będącą ofiarą przestępstwa, przynajmniej w odniesieniu do przestępstw popełnionych na terytorium danego państwa członkowskiego.

Artykuł 9

Uchylenie istniejących przepisów

Niniejszym uchyla się wspólne działanie 98/733/WSiSW.

Odniesienia dotyczące udziału w organizacji przestępczej w rozumieniu wspólnego działania 98/733/WSiSW w instrumentach przyjętych na mocy tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską są interpretowane jako odniesienia do udziału w organizacji przestępczej w rozumieniu niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 10

Wdrożenie i sprawozdania

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu wykonania przepisów niniejszej decyzji ramowej do dnia 11 maja 2010 r.

2. Do dnia 11 maja 2010 r. państwa członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego obowiązki nałożone na nie na podstawie niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie sprawozdania sporządzonego w oparciu o te informacje oraz pisemnego sprawozdania Komisji, Rada zbada do dnia 11 listopada 2012 r. stopień wykonania przez państwa członkowskie niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 11

Zakres terytorialny stosowania

Niniejsza decyzja ramowa stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 24 października 2008 r.

W imieniu Rady
M. ALLIOT-MARIE
Przewodniczący